

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

Αθήνα, 31/07/2019
Α.Π.: 80203 /ΕΥΚΕ 1539

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα
Πληροφορίες : Αλεξ. Δρακάτου
Τηλ.: 210 3742071
Fax: 210 3742063
E-mail: adrakatou@mnec.gr

Προς: Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας
Παπαναστασίου & Βελή,
41222 Λάρισα

Υπ' όψιν: Κας Μ. Σαραφίδου – Κας Π. Γραβάνη
Κας Κ. Σεραγάκη
(ηλεκτρονικά)

ΘΕΜΑ: Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με τίτλο «Πράσινα σημεία, Οικιακή Κομποστοποίηση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και Συστήματα διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων ηπειρωτικής Περιφέρειας Θεσσαλίας» στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2020

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. 2675/26-07-2019 έγγραφό σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΕΥΚΕ 1539/29-07-2019)

Σε συνέχεια του ανωτέρω σχετικού με αρ. πρωτ. 2675/26-07-2019 εγγράφου σας (αρ. πρωτ. εισερχομένου ΕΥΚΕ 1539/29-07-2019) με θέμα «Αποστολή «Σχεδίου» Πρόσκλησης ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 για χρηματοδότηση πράξεων που πιθανώς ενέχουν Οικονομική Δραστηριότητα», υποβλήθηκε στην Υπηρεσία μας το σχέδιο Πρόσκλησης με τίτλο «Πράσινα σημεία, Οικιακή Κομποστοποίηση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και Συστήματα διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων ηπειρωτικής Περιφέρειας Θεσσαλίας». Λαμβάνοντας υπόψη το Ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο για τις Κρατικές Ενισχύσεις, σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 «Περιεχόμενο Πρόσκλησης», η ανωτέρω αναφερόμενη πρόσκληση αφορά στη χρηματοδότηση πράξεων για παρεμβάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων Α' Προτεραιότητας σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων Θεσσαλίας (ΠΕΣΔΑ) και ειδικότερα σε:
 - **Ανάπτυξη δικτύου πράσινων σημείων** και ειδικότερα τέσσερα κεντρικά πράσινα σημεία στις πρωτεύουσες των τεσσάρων Περιφερειακών Ενοτήτων, από ένα τοπικό πράσινο σημείο στους λοιπούς δήμους Θεσσαλίας και πράσινα σημεία & σταθμούς μεταφόρτωσης ανακυκλώσιμων υλικών για τις νήσους Περιφέρειας Θεσσαλίας. Στο πλαίσιο κατασκευής πράσινων σημείων δύναται να χρηματοδοτηθούν, εφόσον απαιτούνται, αγορά γης, υποέργα αρχαιολογίας, υποέργα ΟΚΩ.
 - **Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής και επεξεργασίας ογκωδών** και συγκεκριμένα προμήθεια τεμαχιστών ογκωδών.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Προμήθεια, τοποθέτηση και λειτουργία κάδων οικιακής κομποστοποίησης** προκειμένου να καλυφθεί ποσοστό 4-5% των νοικοκυριών των Δήμων Θεσσαλίας.
- **Συστήματα Διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων** (καφέ κάδοι, οχήματα/ απορριμματοφόρα συλλογής καφέ κάδων) ηπειρωτικής Περιφέρειας Θεσσαλίας, με σκοπό την προώθησή τους στις προς κατασκευή κεντρικές Μονάδες Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) Τρικάλων – Καρδίτσας, Μαγνησίας και Λάρισας. Έως τη λειτουργία των υπόψη Μονάδων προϋπόθεση χρηματοδότησης αποτελεί η εξασφάλιση άλλου κατάλληλου αποδέκτη. Η προμήθεια βιοδιασπώμενων κάδων / σάκων και οικιακών κάδων είναι επιλέξιμη προς χρηματοδότηση μόνον για τους πρώτους 2 μήνες λειτουργίας του συστήματος συλλογής βιοαποβλήτων.
- Για την ενημέρωση και τεχνική υποστήριξη προς τους πολίτες για τη χρήση των κάδων οικιακής κομποστοποίησης ή/και για τη χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων για το πρώτο έτος λειτουργίας τους, ο Δήμος δύναται να λάβει χρηματοδότηση **τεχνικής υποστήριξης**. Η τεχνική υποστήριξη καλύπτει το κόστος απασχόλησης ενός ατόμου για το πρώτο έτος λειτουργίας του προγράμματος οικιακής κομποστοποίησης και ενός ατόμου για το πρόγραμμα συλλογής βιοαποβλήτων και δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 20.000€ ανά άτομο, συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.
- Επιλέξιμη είναι η **απόκτηση της απαιτούμενης έδαφικής έκτασης** προκειμένου να εγκατασταθούν τα πράσινα σημεία ή / και οι σταθμοί μεταφόρτωσης ανακυκλώσιμων υλικών, εφόσον απαιτείται.

Οι προαναφερόμενες δράσεις πρέπει να υποβληθούν ως διακριτά υποέργα μιας πρότασης χρηματοδότησης.

Δυνητικοί δικαιούχοι είναι οι Δήμοι της Περιφέρειας Θεσσαλίας και ο συνολικός προϋπολογισμός της πρόσκλησης ανέρχεται στα 23 εκ. €.

2. Αναφορικά με το είδος των δράσεων στις οποίες αφορά η υπό αξιολόγηση πρόσκληση υποβολής προτάσεων, σημειώνονται τα εξής:
 - 2.1. Σχετικά με την **προμήθεια, τοποθέτηση και λειτουργία κάδων οικιακής κομποστοποίησης**, εφόσον αυτή αφορά σε κατοικίες, ήτοι **οντότητες που δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα** και τα συλλεγόμενα βιοαπόβλητα επεξεργάζονται με στόχο την κάλυψη ιδίων αναγκών κατοικιών (συλλογή και επιτόπου επεξεργασία/κομποστοποίηση βιοαποβλήτων για ίδια χρήση του παραγόμενου προϊόντος κομποστοποίησης σε χώρους πρασίνου κατοικιών), τότε η προμήθεια κάδων οικιακής κομποστοποίησης δεν φαίνεται να αφορά σε κάποια οικονομική δραστηριότητα που παρέχει οικονομικά οφέλη ή πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις ή ομάδες πολιτών.
Ως εκ τούτου, δράσεις προμήθειας κάδων οικιακής κομποστοποίησης, που δεν ενέχουν εμπορική εκμετάλλευση του παραγόμενου προϊόντος, μπορεί να υποστηριχθεί ότι **δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης**, βάσει του άρθρου 107.1 τής Συνθήκης των Ε.Κ., καθώς, σύμφωνα με το σημείο 6 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01), «Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο δικαιούχος του μέτρου είναι "επιχείρηση"» και, σύμφωνα με το σημείο 7 της εν λόγω Ανακοίνωσης, «Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα ορίσει τις επιχειρήσεις ως οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα....».
 - 2.2. Οι δράσεις ανάπτυξης **συστημάτων διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων** (καφέ κάδοι, οχήματα/απορριμματοφόρα συλλογής καφέ κάδων) οι οποίες αφορούν σε οικιακά

απόβλητα, καθώς και άλλα απόβλητα τα οποία λόγω φύσης ή σύνθεσης είναι παρόμοια με τα οικιακά (απόβλητα από εμπορικές και συναφείς δραστηριότητες που προσομοιάζουν τα οικιακά), εξετάζονται σε θέματα ανταγωνισμού, καθώς αποτελούν μέρος των σχεδίων ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και συνιστούν οικονομική δραστηριότητα. Στις περιπτώσεις αυτές, όπου τα συλλεγόμενα βιοαπόβλητα οδηγούνται προς περαιτέρω επεξεργασία ή/και εμπορική εκμετάλλευση στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων με βάση τον ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας, οι δράσεις μπορούν να εξεταστούν με σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί **Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος** (ΥΓΟΣ). Ωστόσο τονίζεται ότι το πλαίσιο των ΥΓΟΣ αφορά αποκλειστικά και μόνο σε υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες ή αποβλέπουν στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου. Συνεπώς, δράσεις που αφορούν σε διαχείριση αποβλήτων επιχειρηματικών / εμπορικών δραστηριοτήτων δεν δύναται να εξεταστούν σύμφωνα με το πλαίσιο των ΥΓΟΣ.

Στο ίδιο πλαίσιο, η **δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής και επεξεργασίας ογκωδών** θα μπορούσε να εξεταστεί σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ΥΓΟΣ, εφόσον τεκμηριώνεται ότι η υπηρεσία καλύπτει ανάγκες που δεν καλύπτονται επαρκώς (υπό όρους τιμής, αντικειμενικών χαρακτηριστικών ποιότητας, συνέχειας και πρόσβασης στην υπηρεσία κλπ. που συνάδουν με το δημόσιο συμφέρον όπως το καθορίζει το κράτος) από επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και εφόσον αφορούν σε υπηρεσίες που απευθύνονται σε πολίτες ή αποβλέπουν στο συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.

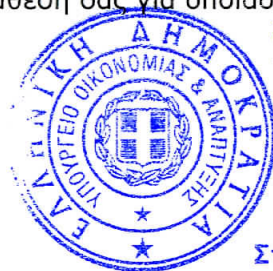
- 2.3. Αναφορικά με τις δράσεις **ανάπτυξης δικτύου πράσινων σημείων**, όπως αναφέρεται στο με Α.Π. 53267/ΕΥΚΕ/787/17-5-2018 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για έργα που αφορούν στη δημιουργία πράσινων σημείων», η ΕΥΚΕ προέβη στη διερεύνηση του θεσμικού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υλοποίηση των εν λόγω έργων. Στο πλαίσιο αυτό εκπονήθηκε μελέτη με τίτλο «Μελέτη Αξιολόγησης της Διαχείρισης ΑΣΑ στην Ελλάδα – Ελλείψεις και Ευκαιρίες», προκειμένου να διαπιστωθούν οι τυχόν ανεπάρκειες της αγοράς και οι ανάγκες το Δημόσιο/Κράτος να παρέμβει εν είδει Υποχρέωσης Δημόσιας Υπηρεσίας (Public Service Obligation) προκειμένου να καλυφθούν οι υφιστάμενες ανεπάρκειες. Όπως είχε αναφερθεί στο ανωτέρω έγγραφο, τα Πράσινα Σημεία μπορούν να αποτελέσουν έναν από τους ενδεδειγμένους τρόπους δράσης για την κάλυψη των ανεπαρειών της αγοράς και οι σχετικές δράσεις θα μπορούσαν να υλοποιηθούν με την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ΥΓΟΣ. Ωστόσο, λόγω δυσχερειών που παρουσιάστηκαν στην πλήρωση του συνόλου των προϋποθέσεων συμβατότητας που καθορίζονται στα επιμέρους κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ΥΓΟΣ, διερευνήθηκαν δυνατότητες εφαρμογής εναλλακτικών κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση των πράξεων των Πράσινων Σημείων. Μετά από επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διαπιστώθηκε ότι υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»/ΓΑΚ) για τη χρηματοδότηση των Πράσινων Σημείων. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, αναμένονται κατευθυντήριες οδηγίες από τον αρμόδιο φορέα πολιτικής, προκειμένου να προσδιοριστεί το θεσμικό πλαίσιο για τον ανταγωνισμό και τις κρατικές ενισχύσεις που θα εφαρμοστεί σε εθνικό επίπεδο για το σύνολο των πράξεων που αφορούν σε πράσινα σημεία, ώστε να υπάρχει συνοχή στον τρόπο

αντιμετώπισης των συγκεκριμένων έργων. Σημειώνεται ότι η παράμετρος αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την αξιολόγηση των έργων.

3. Με βάση τα αναφερόμενα στο σημείο 2 ανωτέρω και την περιγραφή των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση πράξεων του σχεδίου πρόσκλησης, **έχει καθοριστεί ορθά το θεσμικό πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης** σύμφωνα με το οποίο δύναται να αξιολογηθούν και να ενταχθούν οι υποβληθείσες προτάσεις έργων, το οποίο περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο για τις Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014 («Γενικό Απαλλακτικό Κανονισμό»), τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («De Minimis»), τις Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας (2014-2020) και την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Για λόγους πληρότητας και ορθότητας των θεμάτων κρατικών ενισχύσεων συστήνεται:

- στο διατακτικό της πρόσκλησης να προστεθεί το με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/ 28.08.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με τίτλο «Οδηγίες και παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων» και
- στο σημείο 36 (σελ. 9) της παραγράφου 4.8 του κεφαλαίου 4 «Επιλεξιμότητα», για τις «πράξεις ή τμήματα πράξεων που εξετάζονται στο πλαίσιο των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ)» να γίνει διόρθωση και να «ακολουθούνται οι οδηγίες της ΕΥΚΕ (σχετ. 26)», καθώς το σχετ. 26 αναφέρεται στην «επιστολή ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων τεκμηρίωσης στο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας (ΥΓΟΣ)» (Α.Π. 39499/ΕΥΚΕ 5288/31-03-17) και συν/να αυτής», στην οποία παρέχονται οδηγίες σχετικά με την υποβολή εκθέσεων τεκμηρίωσης στο πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για παροχή δημόσιας υπηρεσίας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε συνδρομή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο Α. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ)
Κ.Α.Δ.

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Σταύρος Αλεξόπουλος

Ζωή Γεωργοπούλου

Κοινοποίηση (ηλεκτρονικά):

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» (ΕΥΔ/ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ), Υποδιεύθυνση Τομέα Περιβάλλοντος

Εσωτερική διανομή (ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημ. Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Δ. Σκάλλκου
- Γραφείο Προϊστ. Ε.Α.Σ., κ. Φίρμπα
- ΕΥΚΕ